

Amerikai szemében még hagyján, ha egy vérszegény keleti zsidó bevándorló husz-harminc év után felkerekedik a gazdasági középosztályba, vagy felsőbb rétegeibe. De hogy az otthon még jiddisül beszélő és egész lényében csak föltélesen asszimilált keleti zsidó fia amerikai egyetemre járjon, ügyvéd, bíró, vagy orvos legyen, — ebbe már nem akar belemenni az amerikaiak nagy tömege, annál is inkább, mivel ez a jelenség igen gyakori.

Ha a zsidók általában megmaradnak abban a rétegben, amelyet az átlagos amerikai megérzése szerint egy többé-kevésbé asszimilált bevándorlót megillet, az általános új-bevándorlás kérdésén túl nem képezne különleges problémát a zsidókérdés Amerikában. De miután, hogy a gazdasági élet bizonyos ágaiban hatalmas pozíciókat foglalnak el és hogy a sajtóban és a filmiparban, az ügyvéd és orvosi karban, ugyancsak fontos kulturális pozíciókat töltenek be — erős ellenállást észlelhetők. Emellett az amerikai jellemző módon elítélően beszél az „anti-Jewish prejudice”-ről, vagyis zsidók ellen irányuló előítélésről. Amerikában nincs antiszemita teória, nincsenek meghatározott elvek és politikai szervezetek ebben az irányban. De az érzelmi antiszemitizmus igen elterjedt a társadalom széles körében és megszemenően határozza meg nagy tömegek magatartását. Ennek következtében az antiszemitizmus ott a legerősebb, ahol nem értelmi szabályok, hanem érzelmeik uralkodnak — vagyis a *társadalmi életben*. Ezerszer megírták már, hogy a gazdag és művelt zsidót is csak nagy ritkán veszik fel az előkelőbb klubokba és egyéb társadalmi körökbe.

Másfelől azonban a zsidók politikai érvényesülését misem akadályozza és így az utóbbi időben is kineveztek zsidó követeket, minisztereket, stb. Mert a politikai életben azok az alapelvek érvényesülnek, amelyek az amerikai függetlenségi nyilatkozatban nem jutnak kifejezésre — minden ember egyenlőségének és szabadságának gondolata. Az a tény, hogy egy zsidó Amerikában miniszter is lehet, de aligha lehet tagja valamelyik előkelő golf-klubnak, a legnagyobb paradoxon az Európából bevándorló zsidók számára. De érthetővé teszi ezt az amerikai társadalom struktúrája.

Az amerikai közvéleményben különböző nézetek és felfogások hallhatók a nem egészen asszimilált bevándorlási tömegek és általában az amerikai kérdés megítélés tekintetében. Van egy áramlat, amely a bevándorló tömegek teljes asszimilációját követeli. Más, liberálisabb körök viszont úgy vélik, hogy a kikényszerített és erőltetett asszimiláció megrendítheti az állampolgári beilleszkedés természetét alapjait. A legfontosabb a családi egység és a hagyományok tiszteletben tartása. Nem lehet célja az államnak olyan ifjúságnak a felnevelése, amely megveti és kineveti a szüleit, mert azok idegen nyelvet beszélnek. Nem az a bevándorló a veszedelmes, — mondják ezek a körök — aki ragaszkodik régi hagyományaihoz, hanem az a típus, amely nem tartozik senkihez és ezért asszociális ember, mert azzá teszi őt egy hamis asszimilációs politikája az államnak és a társadalomnak. Ezek a körök úgy vélik, hogy az új bevándorlás elemei, a zsidókat is beleértve, éppen azok, akik régi hagyományaikból megőrzik azt, ami amerikai szeméremből nézve is értékes és anélkül, hogy megtagadják multukat és anélkül, hogy szakadékokat idéznének elő az amerikai társadalomban, értékteljes hozzájárulással vesznek részt az amerikai jövő alakításában.

Kézenfekvő, hogy a zsidókérdésnek így módon való megoldása semcsak az amerikai lakosság többségének magatartásától, hanem az amerikai zsidók belső erejétől is függ. Ha egybe tudják kapcsolni állampolgári kötelességeiknek maradék nélküli teljesítését a legértékesebb zsidó hagyományok megőrzésével, vagyis ha amerikai voltak egybe tudják kapcsolni zsidó öntudatukkal — úgy ezzel igen jelentős lépés történne az amerikai zsidóság termékeny jövőjének biztosítására. (H. D.)

— Népszámlálás lesz Szovjetországnak, Moszkvából jelentik: A Tass értesítése szerint a népszámlálást tanácsa elhatározta, hogy 1939 január 17-iki kezdettel népszámlálást rendez.

Zsebkendőtlől — a gázálarcig

A legtöbb országban a gázálarc használati cikként szerepel. A párnik megelőzése. Amerika biztos a dolgában

Mikor 1916 április 22-én reggel a francia csapatok lövészárkai fölül északkeletről, Ypern felől egy zöldessárga felhő látott közeledni és nikkor két nappal később a katonák megismerkedtek a németek új harc-eszközével, még akkor csak kevesen tudták, hogy milyen borzalmas pusztító eszközzel állanak szemben és csak kevesen élték túl az első gáztámadást. Azok voltak a szerencséssek, akik ösztönyszerűen, villámgyors ráeszméléssel az egyetlen helyes dolgot tették: feljüket szinte beprésették a nyirkos földre és nedves zsebkendővel, vagy más vizes ruhadarabot csavartak szájuk és orruk köré. Ez volt a gázálarc őse. A németeknek — arra az esetre, ha a szálláshely megváltozna és a gázt feljükké vinné — már volt egyszerű védőeszközük: vegyszerekkel átitatott pamutköteg. Később már vegyszerekkel átitatott anyagból készült szájrészel felszerelt álarcaik is voltak, amely a szájat és állat takarta el, míg az orrt bekötötték. 1915 év végén szerelték fel először a német csapatokat vegyi szűrőkészülékkel ellátott rendszeres gázálarcokkal.

A gázálarc lényege — jóllehet azóta már többféle gáztámadás jöhet számításba — nem változott. Ha a valóságban nem is, de képről, vagy filmről már talán mindnyájan megismerkedtünk vele. Gumiból, vagy bőrből készült úgynevezett „ablakszemekkel”, légmentesen a fejre csatolódik és önműködő szűrőkészülékkel van ellátva. A lényeg a világon létező összes gázmaszkoknál ugyanaz — és mindegyik ijesztő, visszataszító, kellemetlen külsőt kölcsönöz viselőjének, bár az alapitípustól eltérően különböző változatokban is készülnek; olcsóbbak, vagy drágábbak, egyszerűek, vagy komplikáltak, hosszúak, vagy rövidek, általános és egyéni maszkok. Mindenesetre manapság a „legprimitívebb” gázálarc is éveken át tartó kísérletezés, megfeszített munka és széleskörű tapasztalat eredménye.

Anglia 30 millió „népi gázálarcot” készített

Számos európai országban a gázálarc már rendszeres használati cikknek számít, amely hozzátartozik a polgári lakosság mindennapijához. Európa majd minden nagyobb városában találunk üzleteket, hol a gázálarcot éppen be lehet szerezni, mint a ruhaneműt, cipőt, vagy más szakszerűt cikket. Franciaországban minden jobb drogériában kapható, Németországban és Olaszországban féléhivatalos eladási ügynökségek vannak.

Mennyibe kerül egy gázálarc? Ára, mely általában 300—1800 lei között ingadozik, országoként igen különböző. Az angol maszkok a legolcsóbbak, sőt általában azokat ingyen bocsátják a lakosság rendelkezésére. Az állam úgynevezett „népi-gázálarcot” készített, majdnem 30 millió darabot, melyek szükség esetén bármikor a polgári lakosság rendelkezésére állnak. Az ilyfajta gázálarcok előállítására csekély összegbe kerül. A lakosság gázálarccal való ellátásán kívül az „Air Raid Precautions Department” több tanfolyamot tart, ahol mintegy millió rendőr, tüzoltó, városi tisztviselő, orvosok, ápolók, apácák, vegyészek, vöröskeresztes alkalmazottak tanulják a gázmaszkok szakszerű használatát és minden légvédelmi munkában kiképzést nyernek.

Átlátszó női maszkok és gyermekvédő szekrények

Franciaországban, bár a védőszervezetek és az üzemek munkásait és hozzátartozóit már majdnem mind ellátták gázálarccal, az önkéntes vásárlók száma elég csekély. Az állam által készített és terjesztett „munkás-maszkok” 130 frankba kerülnek. A készült nyolc millióból eddig csak néhány ezer fogyott el. A lanyha kereslet ellenére minden újdonság és újítás, mely ezen a téren számításba jöhet, széleskörű, nagy érdeklődést vált ki a lakosság körében. Erős celluloidból átlátszó álarcok készülnek, melyeket különösen anyáknak és nevelőknek ajánlanak, mivel a megszokott arc és tekintet a gázálarc ellenére is megnyugtatóan hat a gyermekekre, legalább is nem olyan ijesztően, mint azok, amelyek felismerhetlenné teszik az arcot. A gyermekeket pedig celluloid ablakkal ellátott „gáz-zsákokba”, vagy „gáz-szekrényekbe” teszik. Ezek a zsákok és szekrények, dobozok úgy készülnek, hogy azokba semmi gázzal fertőzött levegő ne tudjon behatolni.

Gázálarc a humor görbétükében

Az egyetlen nagy állam, mely nem fektet nagy súlyt a lakosság gázálarccal való ellátására, az Egyesült Államok. Ott nincsen sem pánikrendőrség, sem légvédelmi szervezet és munkás-gázálarcok sincsenek. Még a hadsereg is mind a mai napig oly kevéssé van vele felszerelve, hogy csak minden ne-

gyedik katonára esik gázálarc. Mindenesetre az amerikaiak azért nagyon büszkék kevés gázálarcokra, melyek darabonként tíz dollárba kerülnek és azokat a világ legsikerültebb gázálarcainak tartják. Az USA biztonságban érzi magát légítámadás esetére; és ha a katonai szakértők kiszámították is, hogyha a támadó ellenség 14 ezer repülőgépet foszgen-gázbombákkal Newyork ellen küldene, minden életet ki tudna tiltani velük ebben a városban, azt tartják, a valóságban mégsem ez lenne egy ilyen támadás kimenetele, annál kevésbé, mert Amerika s különösen a tengeri haderő kiváló légharító-űtőgépekkel rendelkezik.

Talán a biztonság érzése az alapja annak, hogy Amerika a gázmaszk-humor iránt különösképpen fogékony és szívből tud nevetni minden komikum felett, amelyet szóban, képen vagy karikatúraban a gázmaszkokkal kapcsolatban kitalálnak. Egyszóval szórakoztató játékot csinál a gázálarcból. Ezzel szemben Angliában hevesen védekeznek egy harc-eszköz ilyen „megszépitése” ellen. A mun-

Ne hagyja betegségét komollyá válni...

On ugyebár tudja, hogy minden gyógyszer annál hatásosabb, minél korábban kezdi a beteget. Ne várjon, az eszes végtagok most még megmozoghatnak és lábával a vécéig járhat. Ábra alig kibírtette a kedvét. Vigyázzon, hogy gonoszul leghozzátérjen a gyógyszerrel.

URODONAL

mentesíti mérgektől a szervezetét. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható

káspárt csak kevéssel ezelett jelentette ki, hogy mihelyt a gázálarcból tréfát üzünk, némileg elősegítjük a gáztámadásokat, mert ezzel nevetéssé tesszük, elhárítjuk az embereket ösztönösből fakadó aggályokat, amelyek a védtelen polgári lakosságnak gázal való megtámadása ellen küzdenek...

Szombaton, folyó hó 30-án este tartják meg

Cojocna gyógyfürdőn

a hagyományos

Anna-bált

Kezdetre este 10 órakor. Elsőrendű Jazz-zenekar. A fürdőre saját autobuszaink este 9 órakor indulnak. Belpéti díj tetszés szerint. A bált fedett helyiségekben kedvezően idő esetén is megtartják.

Miért internálták Ferenc Ferdinánd két fiát?

Elűntetik a világháború előmegbeszélésének egyetlen tanuját

Párizs, július 27. Ismeretes, hogy az Anschluss óta a hírhedt dachauzi koncentrációs tábornak két előkelő lakója van: Hohenberg Miksa és Hohenberg Ernő főhercegek. Ferenc Ferdinándnak, a néhai trónörökösnek fiai. A Habsburg-háznak ezt a két tagját, emlékeztetesen azonnal a bekebelezés után fogták.

Hohenberg Ernő elfogatásának az indoka köztudomású: a főherceg volt az, aki a bécsi Kärntnerstrassen betörte egy utazási iroda kirakatát, ahol Hitler életnagyságu arcképe függött. Azonban az idősebb testvérnek, Hohenberg Miksának letartóztatása érthetetlen, hiszen a herceg nem politizált és semmiféle náciellenes tevékenységet nem fejtett ki. A magyarzat a következő: a herceg az egyetlen tanuja azoknak a megbeszéléseknek, amelyek annakidején a konopisti kastélyban zajlottak le s amelynek során nyilvánvalólag a világháború előkészületeit tárgyalták meg.

A Prágától néhány órányi távolságban fekvő Konopist eredetileg Wallenstein hercegnek, a harminc éves háború hadvezérének tulajdona volt. A múlt század kilencvenes éveiben Ferenc Ferdinánd, a trónörökös szerzte meg, aki egyben megvásárolta a kastély egész környékét is és sok épületnek, közöttük egy cukorgyárnak és egy sörfőzdének a lerombolásával hatalmas kertet képzett ki a kastély körül. E kertben Európa egyik legszebb rózsakultúrája fejlődött ki.

A trónörökös Konopistet állandó lakóhelyül választotta, ezzel is kinyilatkoztatva, hogy a bécsi udvarral kevés összeköttetést őhajtt fenntartani. A konopisti kastélyban szőtték a dualisztikus rendszerré átalakítandó elgondolás terveit is. De a szláv politikai önállóságra vonatkozó megbeszéléseken kívül Konopisten tárgyalták meg Ferenc Ferdinánd és II. Vilmos császár a pángermán hódítóterveket. II. Vilmos több ízben is Konopist vendége volt, legutóbbára 1914 júniusában, amikor nem egyedül jött, hanem „egy fehér kecskeszakállas ur kíséretében”.

A kíséretnek, aki maga is résztvevő a császár és a trónörökös tárgyalásaiban, ez a leírása Hohenberg Miksa hercegtől

származik. A történészek gyakorta törték a fejüket már afölött, hogy ki volt a kísérő? Talán Tirpitz tengernagy, vagy Bethmann-Hollweg kancellár?

Az 1914 júniusi s a világháború sorsára döntőnek látszó tárgyalások jelentősége tisztábban állana, ha tudni lehetne, ki kísérte el Vilmost Konopistbete. A császár kivül csak egy ember tudta a titkot: Hohenberg Miksa.

— Országos vásár. Jibou község (Sajó megye) augusztus 3-án országos állatvásárt, 4-én országos kirakodóvásárt tart.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, július 28.

Bucuresti, 6.30: Torna, hírek, hanglémez. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: Hanglémez. 14.15: Pontos idő, időjárásjelentés, hírek. 14.30: Román népdalok. 15: Román népdalok, hanglémez. 15.20: Közlemények, külföldi aktualitások. 19: Pontos idő, időjárás. 19.02: Tánclémez. 20.10: Max Bruoh I. koncertje. Hegedűl. Jehudi Menuchim, kíséri a londoni szimfonikus zenekar. 20.45: Aida Helta asszony Schubert dalokat énekel. 21.05: Művészetek aktualitások. 21.20: A rádió szalonzenekara. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Ionel Giurgea zenekara. 23.45: Hírek külföldre németül.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. 8: Nyelvészeti előadás. 8.15: Hangverseny. 9: Pontos idő, időjárás, hírek.

Budapest I. 7.45 Torna, utána hanglémez. 11: Hírek. 13.05: A rádió szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 18.25: Katonazene. 20.25: Rudolf Johs énekel az észti-magyar művészcserre keretében. 21: „Róza nagysám.” Szimfoni három felvonásban. Irta Sabatino Lopez. 22.20: Hírek. 22.45: Cigányzene. 24.10: Tánclémez.

Mi; hallgassunk a külföldi műsorból:

London Regional. 22: Operett. Prága. 13.45: Klasszikus operettek. Toulouse. 21.30: Kubai zene. Varsó. 20.40: Dalos, zenés egybeállítás nyárról.

Ére vite

„Töltsü

London, júli... keletkezett az... gol kormány... földi bevánd... pontja körül... Jórészt a... alatt merült... ható-e az an... kotó s nagyf... szágoknak az... kizárólag az... száz faju be... vesen nagyob... közö vita so... niumiügyi álla... ta fel a figy... széleire.

— Tudomá... — hogy... az angol... nagy... és ez az üre... met jelent. A... angol kivánd... ezeket az üre... zonyos vonat... Nagy-Britanni... a háboru előt... rolt ki, a do... vissza az any... — 1937-ben... a visszavánd... mok népesed... ban megszűnt... hó alattvalój... ember s ezek... teken lakik.

Birodalmi é... száma külö... minimum... A herceg, kivándorlásig... bentette, hogy Ausztrália, U... nyainak figye... delmes voltár... teken egy nég... dás folytán 4... ezen a terület... kában 20, Uj... Ausztráliában... — Ezekutá... — jelentette k... a földre éh... minket, mi... morogva vé...

Vagy gondosk... hatalmunkban... sítjuk, vagy e... akarjuk akár... ezeket a te...

— A józan... hogy... ezt a f... Ha nincs mód... angolász né... sonló faju k... mint ahogy e... kor legalább... olyan kivánd... mal ezekre a... gondolkodás... emberi élet... tékerül vall...

és így szerve... lamrendszerin... — Nemzet... ségtelenné k... hogy a rendk... népes központ... lakott külső t... Szakértők vél... terület népes... nak és biztos... szám ezer léle... az angol biro... száma 15, teh... ja a fejlődést... biztos jelet m... okozott a kiv... a felelőtlenül... a brit szigete... gével a domi... anélkül tömeg... zenek vezet... szemben. Azt... ilyen, Angliáb... tos versenytár... szemmel nézn... legutóbb is ar... hogy csak oly...

Érdekes bevándorlási vita a lordok házában

"Töltsük meg területeinket olyan emberekkel, akik világjelfogásban közel állnak hozzánk"

London, július 27. Rendkívül érdekes vita keletkezett az angol felsőház ülésén az angol kormány és a dominiumok között a külföldi bevándorlással szemben elfoglalt álláspontja körül.

Jórészt a közép-európai események hatása alatt merült fel az a probléma: fenntartható-e az angol birodalom egyes részeit alkotó s nagyjuk önállósággal rendelkező országoknak az az álláspontja, mely szerint kizárólag az anyaországból származó, angol-szász fajú bevándorlók érkezését látják szívesen nagyobb tömegekben. Az erre vonatkozó vita során Devonshire hercege, dominiumügyi államtitkár, feltűnő beszédben hívta fel a figyelmet ennek a politikának veszélyeire.

— Tudomásul kell vennünk, — mondotta, — hogy az angol birodalom egyes részeiben nagy üres területek vannak

és ez az üresség sok szempontból veszedelem jelent. Az a folyamat, amelynek során angol kivándorlók fokozatosan megszállták ezeket az üres területeket, csökkent, sőt bizonyos vonatkozásokban egészen megszűnt. Nagy-Britanniából a dominiumokba 1913-ban, a háború előtti évben 235.000 ember vándorolt ki, a dominiumokból 61.000 ember tért vissza az anyaországra.

— 1937-ben a kivándorlók száma 26.000, a visszavándorlóké 34.000 volt, a dominiumok népessége tehát ebben a vonatkozásban megszűnt. Az angol birodalom 480 millió alattvalójából mindössze 70 millió fehér ember s ezek közül 49 millió az angol szigetekeken lakik.

Birodalmi érdek, hogy a fehér lakosság száma különösen a ritkábban lakott dominiumi területeken szaporodjék.

A herceg, aki egyébként a dominiumok kivándorlási bizottságának elnöke, kijelentette, hogy a kormány felhívta Kanada, Ausztrália, Újzeland és Dél-Afrika kormányainak figyelmét a jelenlegi helyzet veszélyes voltára. Míg ugyanis az angol szigetekeken egy négyzetméterföldre a nagy iparosítás folytán 496 főnyi lakosság esik, ugyanazon a területen a népesség száma Dél-Afrikában 20, Újzelandban 15, Kanadában 3, Ausztráliában pedig 2 lélek.

— Ezek után nem csodálkozhatunk rajta, — jelentette ki a herceg, — hogy a földre éhes nemzetek úgy tekintenek minket, mint a kapzsi kutyát, amely morogva védi azt a csontot is, amit nem tud elfogyasztani.

Vagy gondoskodunk róla, hogy a földgolyó hatalmunkban lévő területeit kellően benépesítsük, vagy el fog következni az az idő, akár akarjuk akár nem, amikor ezeket a területeket mások fogják megszállni.

— A józan ész és előrelátás azt követeli, hogy

ezt a folyamatot megelőzzük. Ha nincs módunkban az említett területeket angolzású népességgel, vagy hozzánk hasonló fajú kivándorlókkal megtölteni, — mint ahogy erre tényleg nincs mód, — akkor legalább arról kell gondoskodnunk, hogy olyan kivándorlók jussanak el nagyobb számmal ezekre a területekre, akik gondolkodásában, világtérfogásában, az emberi élet és az egyén szabadság értékeiről vallott véleményükben állanak hozzánk közel és így szervesen tudnak beilleszkedni államrendszerünkbe.

— Nemzetvédelmi szempontból is egészségtelemek kell tekinteni azt az állapotot, hogy a rendkívül erős, jól megszervezett és népes központ körül szervezetlen és ritkán lakott külső területek alkossák a birodalmat. Szakértők véleménye szerint valamely földterület népessége akkor tekinthető állandónak és biztosítottáknak, ha a születési arányszám ezer lélek után legalább 19.5. Jelenleg az angol birodalom átlagos születési arányszáma 15, tehát nemcsak, hogy nem biztosítja a fejlődést, hanem a jövőbeli visszaesés biztos jeleit mutatja. Rendkívül nagy kárt okozott a kivándorlás megszervezésének az a felelőtlenül felvetett gondolat, hogy Anglia a brit szigetekről dűmping-módszer segítségével a dominiumokba szupponhatja munkanélküli tömegeit. A dominiumokban ellenben keletkezett az ilyen bevándorlókkal szemben. Azt mondották róluk, hogy minden ilyen, Angliából érkező ember nem kívánatos versenyfutás a ezért kezdettől fogva görbe szemmel néznek rá. Ausztrália kormánya legutóbb is arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak olyan emberek bevándorlását tá-

mogatja, akiknek komoly reményük van a megélhetésre.

A vita során lord Ellbank felszólította a kormányt: adja határozottan tudtára a dominiumoknak, hogy

nem ellenzi az idegen országokból származó kivándorlók befogadását, ha azok közel állnak az angol népek és birodalomnak a szabadságvesztésről vallott felfogásához.

Lord Snell azt kifogásolta, hogy céltudatos telepítési politika híján az utolsó évszázadban több millió angol vándorolt ki az Egyesült Államokba, noha ezek a birodalom területén is megfelelő elhelyezkedést találhattak volna.

Az angol kormány a felsőházi vitában kialakult hangulat nyomán érintkezésbe lép a dominiumok kormányaival, hogy a birodalom különböző részeibe való bevándorlás kérdését újra szabályozzák.

Ő tudja, hogy mi a fontos!

A finom selyemharisnya adja meg — még egyszerű ruhában is — az eleganciát. Ezért leggyakrabban ápolja harisnyáit és mindig csak LUX szappanpehellyel mossa.

LUX hideg vízben is azonnal habzik

Fegyelmi biztosok elé rendelték a timisoarai kisebbségi ügyvédek

Az ügyvédek jelentős része tiltakozott a nyelvvizsga ellen. A kamara a dékánok értekezletétől teszi függővé magatartásukat

Timisoara, július 27. A banati ügyvédkamara kisebbségi tagjainak nyelvvizsga ügye új forlulathoz érkezett. A Kamara vezetősége fegyelmi ügynek minősítette a kérdést és a vizsgára rendelt ügyvédek részére három fegyelmi biztos alatt működő bizottságot jelölt ki. Az első csoporthoz tartozó kisebbségi ügyvédek már idézést is kaptak az illetékes fegyelmi biztostól s valamennyien meg is jelentek, de nyelvvizsgára nem került sor, mert a fegyelmi biztos közölte velük, hogy az érdemi elintézés szeptember 16-án utána halasztották, amikor újabb idézést kaptak. A második fegyelmi biztos azonban

nyelvvizsgát rendelt el, de az ide megidézett kisebbségi ügyvédek túlnyomó része nem vetette magát alá a nyelvvizsgának és tiltakozó iratot nyújtott át a fegyelmi biztosnak. Csúpan néhány kisebbségi ügyvéd tett eleget a nyelvvizsgának, aminek eredményét még nem hozták nyilvánosságra. A harmadik csoporthoz tartozó kisebbségi ügyvédek még nem kaptak idézést. A timisoarai ügyvédkamara következő magatartását a vezetőség csak július 30-án utána határozza meg végérvényesen, amikor is az ügyvédkamarák dékánjai Clujon értekezletre gyűlnek össze.

A rejtélyes „Steffi“ hercegnő — Wiedemann londoni szállásadója

A bécsi bankár leánya — Reinhardt elkobzott kastélyának új urnője

London, július 27. Az „Evening Standard“ hosszabb cikket közöl Hitler bizalmi emberének, Wiedemann kapitányának szállásadóijéről. A német kancellár személyi titkára, aki a német államfő békeüzenetét vitte az angol fővárosba, Stephanie Hohenlohe-Schillingsfürst hercegnénél szállt meg, aki néhány év óta intenzíven részt vesz az angol társadalmi életben. A hercegné egyébként az idei nyarat állítólag a Salzburg melletti Leopoldskronban fogja tölteni, ahová horogkeresztes vezetőikörök invitálták meg.

Stephanie Hohenlohe-Schillingsfürst hercegné abban a kastélyban tölti majd augusztus és szeptember első felét, amely Reinhardté volt és melyet az Anschluss után állami tulajdonba vettek. Ebben a saját tavának a partján fekvő, pazar kastélyban, amelyben fáklyafény mellett zajlottak le a világhírű rendező estélyei, az idén a Londonból odaérkező hercegné rendez majd nagy fogadóestélyt német és angol vendégek számára. Meghívására ugyan is több előkelő angol hölgy és ur érkezik Leopoldskronba, akiknek a ház nyári urnője itt viszonzza majd azokat a vendéglátásokat, amelyekben általuk az angol tengerparton részesült.

Franciáországból emigrálóként Stephanie Hohenlohe-Schillingsfürst hercegné eredetileg bécsi származású és Richter zsidó bankár leánya, Fraue Hohenlohe-Schillingsfürst herceg 1914 tavaszán vette feleségül a feltűnően szép bécsi zsidó lányt, aki a következő évben fiúgyermekkel ajándékozta meg férjét. A házasság mindössze hat esztendőig tartott

és — bár az előkelő körökben úgy tudták, hogy teljesen boldog és zavartalan volt, váratlanul válással végződött. A hercegné akkor 34 esztendő volt és rendkívül érdeklődött a politika iránt.

Budapest, Párizs, Prága és London divatos szalonjaiban, politikai társaságaiban egyre ismertebb lett a mindenütt megforduló szép asszony, akit barátai és jóismerősei egyszerűen Steffinek szólítottak. Steffi egy időben állandó levélváltásban volt egy előkelő angol sajtólorddal, akit több ízben meg is látogatott vidéki kastélyában. Befentesek szerint a sajtólord igen sokat adott a hercegnő véleményére és sok esetben megbeszélte vele politikai akcióit.

1932-ben Biarritzban töltötte a nyarat a hercegné, akinek ott kellemetlen afférja támadt.

A francia rendőrség udvariasan felkérte a hercegnét, hogy hagyja el a fürdőhelyet és távozzék Franciaország területéről, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy egyik irányítója és informálója a Franciaország ellen folytatott propagandának. A szép asszony ekkor Karlsbadba ment nyaralni és ott egyik kedvence lett a nemzetközi társaságnak. Volt miniszterek, képviselők, bankárok és lapvezérek keresték a hercegnő barátságát.

Egy párizsi árverés kulisszái mögött

A Biarritzi eset után a párizsi „Le Journal“ című napilap több cikkben foglalkozott az „eltanácsolt“ hercegné személyével. A Le Journalban megjelent riportok, amelyek anyagának valódiságát nem lehet

tett ellenőrizni, ériekesség tekintetében versenyezhetnek minden detektivregény-nyel. A francia újság ugyanis beszámolt arról a mástól esztendővel előbb lefolyt árverésről, amelynek során a legtöbbet ígérő elvihette a külföldön tartózkodó hercegné finom rokokó íróasztalát. Az árverést a francia állam tüzette ki — adóhátralékok miatt. Amikor a vevő, egy párizsi régiségkereskedő kinyitotta üzletében a rokokó íróasztal fiókjait, azt tapasztalta, hogy az asztalnak egy hátsó, titkos rekesze is van, amelyet komplikált biztonsági zár őriz. Az előhívott lakatos csak néhány órai megfeszített munkával tudta kinyitni ezt a titkos fiókot, amelyben angol eredetű bianco-csekket találtak. A bianco-csekket, amelyeket a régiségkereskedő azonnal a rendőrségre vitt, egy angol politikustól származtak és így feltehető volt, hogy a hercegné politikai szolgálatokat teljesített az angol politikuskal.

A „Le Journal“ leleplezése után a francia hatóságok végleg fenntartották a hercegné számára a határátlépési tilalmat és Steffi a Biarritzi affér óta nem is volt Franciaországban. Néhány év óta állandó londoni lakos és — mint az „Evening Standard“ írja — bizalmas barátságban van lord Londonderry családjával és más angol politikusokkal. Előkelő német ismerőseinek felkérésére most vállalkozott arra, hogy bevezeti Wiedemann kapitányt olyan körökbe, amelyek az előkelő angol rétegek elzárkózottsága következtében egyébként elérhetetlenek lettek volna.

Az oradeai Chebra Kadisa és a Zsidó Kórház gyászülése

Vasárnap délután 5 órakor, ugyanabban az órában, amikor a nagy királyné koporsóját leengedték a vajdák és királyok sirboltjába, rendkívül gyászközgylűst tartott az oradeai Izr. Szentegylet előjárósága és képviselőtestülete, ugyanis, mint a Zsidó Kórház fenntartó testülete.

Leitner Lázár elnök kegyeletes és emelkedett szavakkal méltatta azt a pótolhatatlan veszteséget, amely a nagy királyné elvesztésével országunkat érte és amelyet a zsidóság különösen átérez, mert személyében egy igazságot, az emberszeretet, az emberi szenvedést és szültséget mindig megértő nagy egyéniség szűnt a sírba.

Az ő nagy emlékét megőrzendő, Leitner Lázár elnök indítványára a gyászközgylűs kimondta, hogy a Zsidó Kórház szülészeti osztályán ebben az évben jul. 13-24. között, tekintet nélkül vallásra s nemzetiségre, egy jelentkező szegény szülőasszonyt díjmentesen felvesz és az esetleg születendő leánygyermeknek a „Mária“ nevet adatja.

Ezzel az ünnepélyes gyászülés véget ért.

— Levegőbe röpítették Schuschnigg feleségének emlékművét. Bécsből jelentik: Nemzeti szocialisták dinamittal levegőbe röpítették Schuschnigg volt osztrák kancellár szerezésénél járt feleségének emlékművét. Schuschniggné 1935 július 13-án gépkocsiszerezésétsétségnek esett áldozatul.

tegségé...
Álni...
nden gyógyszer...
rózsa...
szervetét...
számk este...
fiát?
annját
nyakorta törték...
ernagy, vagy...
háboru sorsára...
ok jelentősége...
lehetne, ki ki...
e. A császáron...
a titkot: Ho...
község (Salaj...
agos állatvásárt...
tart.
ISOR
28.
rek, hanglem...
rális közlem...
ek. 14.15: Pon...
k. 14.30: Román...
k, hanglemez...
di aktualitások...
2: Tánclmezek...
ertje. Hegedű...
ndomi szimfóni...
Heita asszony...
1.05: Művészet...
szalonzenekara...
nel Giurgea ze...
nemettül.
Pontos idő, hí...
8.15: Hangver...
hírek.
tána hanglem...
ó szalonzeneka...
ányzene. 15.35:
26: Rudolf Jók...
szcsere keret...
Szinnű három...
opez. 22.20: Hí...
Tánclmezek.
misorból:
ett.
perettekől.
e.
egybeállítás

A Hásomér Hácáir táboravató ünnepélye

Mosevet Káé, Somesul-Rece.

Három egymásután elképző terasz, amely enyhe emelkedéssel torkol be a Somesul-Rece völgyét bezáró hegykötésbe a Somes partja mentén: ez az a-deali cionista ifjúság, a Noar Hacioni, a Bone és Hásomér Hácáir táborhelye. Kétszer huszonegy óra megszártott, lázas készülődése után, felsorakoznak a sátrak: a három ifjúsági szervezet felépítette a moeavát.

A Hásomér Hácáir táborhelye a legmagasabb terasszon fekszik. A félkörben húzódó sátrak amfiteátrumát stílusosan bezárja egy kis emeletes deszkaépület: a mázdirut. Már este van, a kalapácsolás, cövekelés, ácsolás zaja megszűnik, csöndben készülődik az egész tábor az ünnepélyes avatás szertartására. A tábor közepén felemelkedik a tizenhatméter magas zászlórúd, ide fogják felvonni a deget: a kék-fehér lobogót. A sátrak előtt felsorakoznak a kvucák, a sátrak lapuja felett apró lángosok lobognak az esti szélben, minden sátor felett annyi gyertyaláng, ahány embertől áll egy sátor létszáma.

A szervezet vezetősége sátorvizsgálatot tart. A készülődés felvillanok az egyre sűrülő homályban. Minden sátor parancsnoka jelentést tesz a vezetőknek, majd megtekintik a sátor belsejét és környékét. Sátorról sátorhoz halad a csöndes menet, az alakok körvonalai elmosódnak, a viharláng fénye fantasztikus árnyékokat vet a sátorlapokra. Ünnepélyes csendben folyik a szertartás, de nincs benne semmi keretesség, vagy parádés jelleg: megható, bensőséges hangulat uralkodik itt ebben a testvéri kis közösségben, — egy meleg családi otthon beszédszékének áhítata.

A sátorvizsgálat véget ért, a kis gyertyák rőt fénye egyre kisebb, hunyorognak a lángosok, már-már elnyeli a sötétség a tábor. De most egyszerre piros fényrel lángolnak fel a sátrak előtt felépített máglyák: ropognak a száraz ágak, füst száll a magasba, majd a szép vörös lángnyelvek félkörbe megvilágítják a sátor ivet. Csodálatosan szép, megkapó látvány, a testvérlángok üdvözlét küldenek egymásnak, vidáman intgetnek egymás felé: egyik vagyunk, egy testvéri körnek apró láncszemei, pirosító gyöngysora egy kollektív egységnek!

A tábor közepén tömör falanx várakozik: a fállyavivők kis csapata. Izsak Szmó az ardeali Hásomér Hácáir vezetője ott áll a fállyás csoport arcvonalánál.

Tömör, egyszerű szavakban méltatja a moeavá-avatás jelentőségét, az együttes testvéri munkaközösség szimbólumát; az eredi építők kollektív készségét, a népi otthon felépítésének nagy művében.

Lobognak az apró máglyák a sátrak előtt, a kvucák kis csoportjai némán állnak a piros fénygyűrű övében. Most meggyújtják a táborlázat. A fállyák szikrázó ívben reptelnek a nagy rüzsömlyébe, hatalmas, haragos füst száll fel és egyszerre méternyi magasságra nyelődnek a nagy táborláz meleg, sárgászöld lángkévi. A deget kék-fehér vitorlájára felröppen a zászlórúd és felharsan az örömríválás, — a moeavá meg van nyitva!

Meghatóan szép festői látvány, — a fényben uszó tábor, a megvilágított sátorkör és a zsidó fiatalok mosolygó arcfojtjai. Egy pillanatra elfelejtünk mindent, a két évezredes gálutot, a szenvedést, a gondolat, a

stvárt jelent, a bizonytalan jövőt, — nem érezzük más, mint tiszta, zavartalan boldogságot: a zsidó testvéri egység, az eredi dolgozó ifjúság egységének mámoros túlaradó, büszke és bátor örömet.

A táborláz egyre izzóbb, melegebb fállyát lövel az éjszaka sötétségébe, a chalucok körülülük a tüzet, piros lángok ropogásába felhangzik az ének, héber dalok, chalucdalok, meleg melódiai hömpölyögnek a tűz körül, a tüzőn át, fel a hegyek magasságába, — megsze a végtelen éjszaka át, egészen oda a tenger tulsó partja felé, ahol az épülő ország dolgozói a kibucok fáradt álmába belopózik a gáluti testvérek vágó, odakívánczó szava, — a zsidó jövő dala.

És felröppen a hora, tánckörben kavargó a fiatal zsidó testek, ujjongó kurjongások harsognak, lábak ütömenesen dobognak, — hora, hora az Emek, a Saron és Gálil a véres, verejtékes épülő Gálil ifjainak tánc... A moeavá fel van avatva.

Dr. Bleicher Alfréd

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Timișoara, július 27. (Az Uj Kelet tud.) A kereskedelem és ipar sokat várt a most már vége felé közeledő júliustól. Ezek a várakozások, remények, természetesen, szoros összefüggésben állottak a jónak ígérkező természettel. A termés a legmagasabb rekord-színvonalat érte el. Itt, ekörül nincsen baj. Bajok, komoly bajok nincsenek a kereskedelem és ipar terén sem, ám a vállalkozási kedv még mindig nem üti meg a kívánt mértéket.

Az export-import keretű pillanatnyilag a gabona, illetőleg a buza kivétel kérdése áll az előtérben. Lesz-e buza kivétel, elhelyezheti a Banat jó pénzén több, mint 25 ezer vagon feles buzáját. A Banat problémája, természetesen, az egész ország problémája is, hiszen a Banat 25 ezer vagonjával együtt összesen 150 ezer vagon feles buzája van Romániának. Már pedig a buzaszállítások körül pillanatnyilag zavar állott be — nincsen komolyabb vevő.

Az állatexport sem mutatja azt a tendenciát, mely itt kielégítően az érdekelteket. Nagyon biztat a banatiak abban, hogy végre sikerül Olaszországgal új konvenciót kötni az állatvitelre vonatkozóan. Sajnos, azonban az új, a napokban kötött új konven-

ció semmi javulást nem hozott Romániának, de elsősorban a Banatnak. Újabbban szerencsétlenül számít a banati állatexport szempontjából is Palesztina, mely pillanatnyilag egyedül számít komolyabb vevőként.

Ez az itt felvázolt körülmény, természetesen, érezteti hatását a pénzpiacra is. A banati bankok telítelti vannak pénzzel, a pénz készen áll minden elfogadható, reális tüzet számára. Sajnos, azonban a pénzeket nem igen veszik igénybe. A betéteket pedig újabbban igen nagyon bíznak a bankokban. Hordják az összespórolt pénzeket s a bankok — legyünk egészen őszinték — nem is nagyon örvendenek a betéttöke toronymagasra való emelkedésének.

Az egyik vezetőbank igazgatója mondotta éppen az előbb említett jelenséggel kapcsolatban:

— Sok a pénzünk, majdnem azt mondhatnám: hosszú évek óta annyi pénzt nem fektült a bankok trezorjaiban, mint mostanában. Ezek a pénzek pedig várnak, hogy az első biztató jele bekapcsolódjon a gazdasági élet vérkeringésébe. Ha ezek a kellemtelen nemzetközi hírek kissé lehalkulnának, olyan egészséges, pezsgő élet köszöntené be az egész vonalon, amire még nem volt példa.

— Am sok biztató jel szól amellett, hogy az ősz szépen fog indulni. Az emberek akarnak, nagyon akarnak dolgozni, csak éppen pillanatnyilag még tartózkodnak. Ha a kormány szerencsés kézzel hozzá fog nyulni a gabonakampány lebonyolításához és sikertől perktuálni a most tárgyalásokban lévő gazdasági szerződéseket — elsősorban a Banat fogja diktálni a gazdasági iramat.

Helvételjelentés a gabonaforról
Az érdeklét agrárhatalmak végig a kontinensen és a tengerentúlon is momentán lábhoz tett fegyverrel várják: mi lesz a gabona de főleg a buzaárterelés sorsa. Londonban a közelmúlt napokban ugynevezett gabonakonferencia is volt, melyen meghányták-ve-tették a világszerte hatalmas buzaárterelés értékesítésének lehetőségét.

Pillanatnyilag a piacon a következő államok léptek elő: Kanada, Amerika, Argentína, Ausztrália — ezek alkotják a tengerentúli gabonablokkot, — aztán: Jugoszlávia, Magyarország, újabbban: Oroszország is és végül mi — Románia.

Ebben a hatalmas versengésben beintáztak az az egyedül körülmény nyugtathat meg, hogy a román buza minőségét illetően — az egész világon verhetetlenek vagyunk. Ezt vevő és eladó egyaránt elismeri. És ezért a román buzáért mindig több ponttal jobb ajánlatot tesznek, mint más országbeli termékért, ám így sem konvenit — egyelőre — román buzaárut a külföldre szállítani.

Beszéltük egy igen tekintélyes banati exportező vezetőjével, aki az adott helyzetre vonatkozóan a következő felvilágosításokat adta:

— A buzában nincsen semmi hiba. Olyan jól sikerült a termés és olyan jó a minőség, amire évtizedek óta nem volt példa. A kormány jószándékú intencióiban sincsen hiba. Azt mondhatnám: az áru és az illetékes faktörök, valóban, a helyzet magaslatán állnak. Pénz is volna az exportra. A bankok szíves örömmel bekapcsolódjanak a gabonakampányba. Pedig régen még elegendő pénz nem volt az ilyen természetű üzletek zavar-

tan lebonyolítására. Szóval: mindezekből bá ségesen van, csak éppen az áru értékesítésének lehetősége hiányzik. És ez, sajnos, világszerte.

— Könnyelműségnek tartanám, ha most fejtesztve, mindenáron, a külföldi piacokra dobánk a buzárt. Sajnos, nem tehetünk egyebet, mint hogy: várjunk! És várnunk kell. Az importra szoruló államok most kiháználják a helyzetet. Csak nagyon olcsón és nagyon jó buzárt vásárolnának. A véletlen, heyesebben: a nálunk is bőséges termés ezuttal segítségükre sietett. Egyelőre: saját természetükből fedezik a szükségleteket. De ebből is kifogynak és akkor lehet csak igazán áralakulástól beszélni.

— Jólátokba bocsátkozni hogy milyen buzaáraink lesznek, ezidőzerint komolytalan vállalkozásnak számítana. Mit lehet tudni, milyen eltolódások fognak két-három hónap múlva beállni. Ki vállalja a felelősséget értük. Egy kétségtelen: ma a buzaárak nyomottak és ha figyelembe vesszük a rotterdami tőzsét, még a 10 ezer lejcs prémium mellett sem konvenit a buzaárral. Nem is szállítanak emiatt. Mintahogy elmaradtak ezuttal a nyomott árak ellenére — a spekulációs vásárlások is. Pedig ilyenkor, ahinek csak egy kis pénze volt, buzába fektette, bizva abban, hogy majd ősszel, majd télen a második és harmadik buzakampány során — legalább — megdupláztatja a befektetett összeget.

— Éppen az emlíndottak alapján azt a tanulságot vonom le, hogy a most júliusban — augusztusban elmaradó, illetőleg elmaradó nagy buzakampány igazán csak késő ősszel, október — novemberben, de még inkább télen: december — januárban fog lebonyolodni. Csak idő eltolódásról van szó. És azt hiszem, azok a pesszimista jóslatok, melyek ma igen divatos formában szájról-szájra keringenek — mégsem állják meg a helyüket. Akinek ideje és pénze lesz — a kitartásra, az meg fogja nyerni a csatát.

— Qui tempus habet, habet vitam!
Gabonapiac: A banati piac csöndes és lanyha tendencia hatása alatt áll. Egyedül a tengeri körüli észleltünk élnétségét, ami azzal a körülménnyel magyarázható, hogy újabbban e kormány 2000 vagon tengerre nek az exportját engedélyezte. Igaz, hogy ez az engedély szigorú normákhoz van kötve: csak némi és szabad valutákért lehet a tengeri eladást tekintet nélkül arra, hogy kifizetése megállapodásunk van-e az illető országgal vagy sem. Az árak egyelőre a következők: 77 kg-os buza 3 százaléknál idegen a anygal a kormány rendelete folytán a gazda eladást helyén 400 lej másszánként. A többi kválitátsu buzaárak felelő és lefelé 1 percenttel magasabb, illetőleg kisebb árban értékesítettek. Ezenkívül: a tengeri 320, a banati repce 560, a káposzta repce 580, az árpa 320, az új lencse 500, a sórárpa 370, a zab 400, a muharmag 380, a napraforgómag 420, a tökmag pedig 670 lej másszánként.

— Kirándulás a cionista táborba. A cionista ifjúsági szervezetek közös táborának vezetősége, pénteken délután, illetve vasárnap reggel autokamionos kirándulást rendelt a Somesul-Rece-i táborba. Megfelelő számu jelentkező esetén szombat este is. A kamionok indulása vasárnap reggel 7—8—9 órák között 2 órakor. Ugyancsak taxijáratok is mennek. A nagyszámu érdeklődésre való tekintettel jelentkezéseket csak péntek este 8 óráig fogadjuk el. Jelentkezni lehet a Cionista Helvicsoport irodájában, Str. Memorandului 13, (telefon: 35-39), reggel 8—2 óráig és este 6—8 óráig.

„Világ és új élet” sorozat új könyve: Szabó: Cifra nyomorúság fve 158 lei, kve 198 lei. Supla 1848 fve 145 lei, kve 185 lei. Remenyik Zeigmond: Sarjadó fü fve 145 lei, kve 185 lei. Szirmal Rezzó új regénye: Egy asszony élete, 373 lap fve 158 lei, kve 198 lei. Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjék jegyzéket.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

FÜGGŐNSZÖVEG valódi vert csipkéből, gazdag mintaválasztásban, kívánt méretekben kapható „DER-BEESC” függönykelecszaküzletben, Gólya-áruház feletti emeleten.

15—20.000 lei óvadékkal rendelkező román, magyar, német nyelvet beszélő volt jegyzői irnok, raktárnoki, felügyelői, vagy pénzügyesek, esetleg más hasonló állást keres. „Megbízható” jellegű.

Angliába utazom augusztus 1-én, komoly megbízásokat válllok. Körülbelül négy hét múlva jövök vissza. Cím a kiadóban.

Szervezőképes, komoly munkaerő román, német, magyar nyelvismerettel keres utazói, raktárnoki, vagy más bizalmi állást. „Comerciant Perfect”, poste restante Dicioșan-martin.

Autorizált fogtechnikus, operatív gyakorlatlallal kompiet felszereléssel megyei székhelyre sürgősen fogorvos, vagy dentist társat keres. Megkereséseket „Egyszisztencia” jellegű.

Javító- és felvételi vizsgákra sikerrel készült elő, román, angol, francia nyelvőrákat ad nyelvcszakos tanárjelölt. Megkeresések „Pedagógus” jellegű a kiadóba kéretnek.

JAHREZETTABELA alumíniumból tetezős, kisalak, egyszemélyes 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közzendő. Boros papírke-eszközök, Cluj.

Utazó, ki fűszer és rokoncikkek eladásában nagy gyakorlatlall rendelkezik, állást változtatna lehetőleg cluj központtal. Az egész országot látogatná. „Perfekt román-magyar-német” jellegű a kiadóba.

Kétszobás komfortos lakást keresek lehetőleg kertes házban szeptember 1-re. „Szeptember” jellegű a kiadóba.

Detail puhafakereskedő eladásban gyakorlatlall tisztviselőt keres. Ajánlatokat: „Jó detailista vagyok” címen a kiadóba.

Czur Salom parcella eladó. Cím: Káhnán Kálmán, Sighet.

Fakadák 1000—4000, vashódok 200—700 literesek eladók. Cím Káhnán Kálmán Sighet.

Átvénnek belvárosban egyszobás összkomfortos lakást azonnalra. Revue Cluj, Reg. Ferdinand 23.

Róman gép- és gyorsírást leckéket venni. Címeket Royal mozgóba kérem.

500 drb. kisebb nagyobb teljes jó karban lévő ládák eladók. Érdeklődni Wilhelm Naf-tali cégnél Blaj.

Perfekt román, német, magyar levelező, mélegképes könyvelő ajánlkozik Utazó! minőségben is jó eredményeket produkált, bármily hasonló állást elfogad szerény igényekkel. Szíves megkereséseket a kiadóba kér, „Kl tartó munkaerő” jellegű.

Barangolás és friss erő

A déli napok sának játékaó oyan ez a donkóó szük uccszés platókró szó utak palot mint egy hatal Fantasztikus h kifejezésében, gállástól felsza ga egyéni dalá. Az idegen, a akár hajón, a város, a Száva folyásánál, a K léje emelkedő csodálatos pan reál. Megpróbá másaira frise bold Sztambul pnt Gibraltárh sonlitják.

Lehet ezt a zad történelmé is megközelíté pontjúl alapít még évszázad, egy jelentős volta le.

Itt a régi zett sztambulí a felkelő szer van a karcsu „óratony” is szert egy cs dett török sz betett szive v cosé. A „Né ospkézett, kil nához. Török hurcoltak ide, a Dunába. époz és kron nek lörésem dakt, az évs órzi.

A régi vá Viszoki Szev toja, a bulgá században já hasonlítja. Fe széyesen kan rasszerien, t ról beszél. Az török kertek várbán pedig leti bazárok

A régi vá század szer: rai és a vilá zott fái aló város úttérrel 1876 április rád lakosság a Kalimegdá vonulását el ták Mihájli nyi órákban ádnak, Sze

Harmincek nak és azok gyermekek bástyákról kitöltött sze legmerészeb ara, hogy tempója egy fog teremté csetepeták k utból ki tona, vagy vitát a tör akarta elő járatra vo romba ne ó kor szerb fektő, fri

Akkor r szük, kis u és ezekben rácos, fae egymáshoz rádjának „svábe” p udvárház, tott. Ezek is áll és tikamentes paloták á nak meg. A hábo lekona vo

5000 kötet kitünően

összeválogatott modern magyar, német kölcsönkönyvtár

eladó

Kiseb városban biztos egzisztenciát jelent. Kedvező fizetési feltételek. Érdeklődni!

a Hegedüs Hirlap-irodában Oradea

PRO ÉS CONTRA Irja: SALAMON LÁSZLO

Néger-birodalom

Bilbo amerikai szenátor érdekes akcióba kezdett. Amerika tizenkétmillió négerét, a hajdani rabszolgák utódjait át akarja telepíteni ősi hazájukba, Afrikába.

Afrika délkeleti csücskében már fennáll egy kis négerállam: Libéria, amely azonban a négernek millióinak csak egy elenyésző hányadát fogadja be határai közé, a többiek a fehér gyarmatok urainak igája alatt tengetik életüket.

Bilbo a Libériával határos francia, angol és belga gyarmatterületek Libériához való csatolásával szeretné megteremteni a független néger birodalmat, mely természetesen átmenetileg az Egyesült Államok protektorátusa alatt állna és azután gazdaságilag továbbra is Amerika érdekeivel kapcsolódna.

Bilbo terve egyelőre vegyes hatást váltottak ki úgy az érdekelt amerikai négernek, mint az olcsó négermunkaerőért fölöttébb lelkesedő amerikai farmerekben.

A terv azonban felmerült s mint minden, a realitásokat nem teljesen nélkülöző terv, az állásfoglalások ellentétessége ellenére is, tovább visszhangzik a közvéleményben.

A terv sikerének feltételei a gazdasági és nemzeti szempontokon kívül lélektanilag adottságokon is nyugszanak. Mindezekelől felmerül a kérdés: vajjon az amerikai néger-tömegekben él-e olyan nemzeti és szociális öntudat, mely az önálló néger-birodalom megalapításának elengedhetetlen előfeltétele?

A tapasztalatok, úgy az amerikai négerekkel kapcsolatosak, mint az Afrika kutatók tapasztalatai, amellyel a feltevés mellett szólnak, hogy a négernek nagy tömegei, főleg az ősi afrikai területeken élők, legfeljebb a törzsi öntudatig jutottak el, de a polgári értelemben vett nemzeti öntudat és érzés hiányzik belőlük.

Ami érthető is. A nemzeti öntudat rendszerint csak a polgáriassulásnak magas fokán alakult ki, még ama nemzetek körében is, melyek a termelés viszonylag magas fokára jutottak és kulturájuknál fogva a nemzeti vonások éles jellegzetességeit alakították ki mindennapi életükben.

A négernek nagy tömegei még ma sem élnek olyan termelési, társadalmi és kulturális fokán, amely kedvezne nemzeti öntudatuk kialakulásának.

Polgári és intellektuális rétegek számbelileg elenyésző jelentőségű s mint részben rabszolgák ivadékai, részben kezdetleges törzsi szervezetek tagjai, többnyire a proletariátus legalacsonyabb létszintjén tengődnek.

Se nemzeti, se osztályöntudatuk nem mondható fejlettnék. Ennek a ténynek tudható be, hogy míg a többi színes fajk körében (japánok, kínaiak, hinduk, stb., stb.) egy a nemzeti, mint az osztályöntudat rendkívül fejlett s ennek megfelelően szerte a világon nacionalista és szociális harcok lángolnak fel körülük, addig egy a fejlett civilizációjú államokban, mint a gyarmati elnyomás alatt élő négerk körében, ilyen mozgalmak nem nagyon észlelhetők.

Mindez azonban korántsem jelenti azt, hogy a náci-propaganda hirhéd tétele, mely szerint a négerk általában a színes fajk alacsonyabbrendűek és fejlődésre képtelenek volnának, helytálló volna.

A négerk ma kétségtelenül kezdetleges néptörzsek hozzátartozói, de ez a kezdetlegesség életkörülményeik következménye, a földrészek, ahonnan származnak: földrajzi, gazdasági, német műszóval élve: geopolitikai viszonyaiból adódó.

A fehérek durva anyagiassága, faji felsőbbrendűségükbe vetett tévhite természetesen mindent megtett annak érdekében, hogy a négerk ne emelkedjenek a fehér civilizáció körében kialakult gazdasági és kulturális nivóra. De ez természetesen nem a négerk alacsonyabbrendűségének bizonyítéka, hanem csak a fehérek

kiméretlen és embertelen módszerei mellett bizonyít.

Amióta Amerikában a Dél és Észak háborúja a négerk felszabadulását eredményezte, a négerk személy szerint megszabadultak ugyan a rabszolgaságtól, de — az amerikai demokrácia elvi felfogása ellenére sem — tudták kivívni teljes emberi és népi szabadságjogaikat.

Ennek azonban nemcsak az irányukban még ma is élenként megnyilvánuló társadalmi és faji előítéletek az okai. Az okok között szerepel többek között az is, hogy az amerikai demokrácia csak jelképesen gondoskodott a négerk felszabadításáról, emberi és polgári jogaiknak elismeréséről, míg gazdasági, társadalmi és kulturális vonatkozásokban nem gondoskodott a négerk felemeléséről.

Roosevelt csak ebben az évben tudta tető alá hozni lincselő törvényét, mely szigorú büntetéssel sújtja a négerk elleni önkényes bíraskodást, a gyökörre halállal végződő támadásokat, melyeket „magasabbrendű” fehérek intéztek ellenük.

A négerk ma is a legalsóbb munkástartalékért szolgáztatják az Egyesült Államokban s talán ez is hozzájárul ahhoz, hogy a fehér munkások ellenszenvé csak kevésbé csökkent irányukban.

A négerk tehát többségükben kétségen kívül nem érkeztek el arra a civilizatórikus fokra, mely a nemzeti öntudat kialakulásának előfeltétele. Ez azonban — mint már említettük — nem faji alacsonyabbrendűségük bizonyítéka, csupán történelmi fejlődésük stagnációjának következménye.

Hogy a négerk éppúgy nem alacsonyrendűek, mint a polinézaiak, vagy a malájok, annak az is bizonyosága, hogy ma már nagy irók akadnak közöttük (René Maran), sőt Leon Blum népirománi kormányának gyarmatügyi minisztere is néger származású volt.

Tagadhatatlan azonban, hogy azokban a fehér civilizációjú államokban, ahol a négerk nagyobb tömegekben élnek, van néger-probléma, úgy a négerk, mint a befogadó népek számára. Ennek a néger-problémának helyes és emberies megoldása azonban számos külső és belső tényezőtől függ.

Függ elsősorban a demokratikus gondolkodásnak a széles néprétegekben való megszilárdulásától, függ az általános gazdasági és társadalmi viszonyok alakulásától és e viszonyok közepette magának a néger-népnek gazdasági, szociális és kulturális felemelkedésétől.

A külső körülmények alakulásától függ egyébként a ma még baromi módon kiszámíthatatlan gyarmati négerk sorsának javulása. Végül ezektől függ Bilbo amerikai szenátor akciójának sikere is.

Addig, míg az amerikai négerket — a számukra kedvezően alakuló politikai, gazdasági és társadalmi körülmények nem teszik a nemzeti öntudat hordozóivá, amíg gazdasági helyzetük nem emelkedik a proletariátus legalacsonyabb szintjén és színvonalán élő páriáké felé, tehát amíg nem alakul ki közöttük egy jelentős kispolgári és polgári réteg, addig Bilbo szenátor akciója aligha fog sikerrel járni.

Vagy ha netán sikerrel is járna, ha kiszámíthatatlan és előre nem látott tényezők hatása alatt mégis sikerülne egy afrikai néger birodalmat létesíteni, úgy ez azt a veszélyt rejtené magában, hogy se állami, se politikai, se gazdasági, se kulturális vonatkozásban nem emelkedne túl a kis afrikai néger-ország: Libéria komikus nivóján.

SPORT

A Bindea-ügy miatt egyelőre szünetel a román-magyar sportérintkezés?

Budapestben folytatják a Bindea-ügy vizsgálatát

Cluj, július 27. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes az a nemzetközi sportérintkezésben szokatlanul kínos incidens, amely a budapesti Ripensia-Ferencváros mérkőzés alkalmával történt. A mérkőzés végén a levonuló Ripensia játékosok közül a játékosidőjáró felhőmálját felhasználva, eddig csak sejtett, de hivatalosan ki nem derített „sportemberek” Bindea-t a Ripensia válogatott jobbszélsőjét gangszteri módon berántották a Ferencváros öltözőjébe, ahol kegyetlenül elverték.

A felháborító eset után bevezetett szigorú vizsgálat nem tudta megállapítani a támadók kilétét, miért is a felelős Ferencváros sportegyesületet érte a büntetés, amely szerint pályáját két hónapra felfüggesztették.

A nagy port felvert sportincidens ezzel azonban korántsem ért véget, minthogy a Ferencváros, annak dacára, hogy a Közép-Európa Kupa bizottsága a pályafelfüggesztő határozatot tudomásul vette, fellebbezést nyújtott be. Minthogy pedig az ügy még nem nyert befejezést, romániai sportkörök egyenlőre a jóindulatu várakozás álláspontjára helyezkednek abban a reményben, hogy a román labdarugást ért sérelem akár a tettesek, akár a fokozatosan felelős Ferencváros megbüntetésével méltó elégtétellel lezárulhat. Addig azonban úgy látszik a román-magyar sportérintkezés elé az ügy komoly akadályt gördít.

Erre vall az UFSR-nek, a romániai szövetségek uniójának azon döntése, mely szerint a magyarországi uszók romániai tervbevett és immár leköttöt turáját mindaddig nem engedélyezni, amíg a Bindea-ügy nem nyert rendezést. A határozat nyíltan kimondja, hogy amíg ezen incidens a büntetésnek jogerőre való emelkedésével befejezést nem nyer, magyarországi sportoló Romániában nem szerepelhet.

Erelyesen folyik Budapestén a Bindea-ügy kivizsgálása

Budapest, július 27. A Bindea-ügyben hét-főn délután érkezett meg az MLSZ-hez a KK-bizottságnak Coppola elnök által aláírt július 22-én kelt levele. A levél igazolja az MLSZ távirati jelentésének vételét. Majd tu-

domásul veszi, hogy az MLSZ megindította a vizsgálatot a vétkek kinyomozására és a Ferencváros pályáját két hónapra betiltotta. Azután Coppola a bizottság nevében közönetét nyilatkoztatja az MLSZ-nek, hogy folytatja az eljárást a tettesek felderítésére, mert ha ez nem sikerülne, úgy ez súlyos precedens jelentene és gyengeséget bizonyítana, amit mindenképpen el kell kerülni — mondja az elnök.

Majd így folytatódik a levél: — Készséggel engedjük át az MLSZ-nek a vizsgálat lefolytatását és a bűnösök megbüntetését. A KK-bizottság csak akkor lépne közbe, ha ezt a büntetést nem tartaná megfelelőnek.

A levél szövegéből megállapítható, hogy „ultimátum”-ról, vagy hasonló fenyegetésről — amint ezt egyes budapesti lapok közölték — szó sincs a KK-bizottság részéről és hogy most már teljesen az MLSZ kezébe került az ügy. Az elnökség már intézkedett is: **kedd délután az MLSZ egyesülésére, Berta Sándor, újbot beidézte a Ferencváros vezetőit és összes játékosait és folytatni fogja az eljárást.**

Ettől a tárgyalástól várják az MLSZ-ben, hogy fény fog derülni a tényállás még homályos pontjaira és ennek alapján el lehet végleg intézni ezt a kínos ügyet.

Csak cöviden...

A morlaci tűzkárosultak javára vasárnap Clujon villám tornaszeri labdarugó mérkőzést rendeznek. A programon CAC—UEEC, CSMC—ECHO mérkőzések szerepelnek, míg végül a két vesztes és két nyertes játszik. A játék délután 4 órakor kezdődik, mérskelt belépődíjak mellett.

A clonista ifjusági szervezetek labdarugó tornája során vasárnap a következő mérkőzést játszották:

Tóra Umlacha—Acmaist—Haggibbor ifjusági 8:2 (2:0).

Az Acmaist góljait Mose-Jéni (5), Ausch és Grünfeld, a Haggibbor góljait Kessler és Ro-

Hészáz csapat nevezett a Francia Kupa küzdelmeire. A Román Kupa nevezési zárata viszont egyre közeledik és eddig csak négy nevezés futott be.

Harmincezer lej havi fizetéssel angol edzőt szerződött a szövetség. A megválasztásnál azonban jó lesz vigyázni, nehogy úgy járjanak, mint az emlékezetes skót Peter Farmerrel, aki nagyszerűen megtanította — inni az ezen „sportágban” amúgy is elég képzett játékosokat.

A helsinki-i Olimpia időpontja a finn olimpiai bizottság közlése szerint 1940 július 8—július 20. A stadiont 52 ezer nézőre bővíthetik ki. A külföldi közönség egy részét uszó szállodákban, hajókon helyezik el.

Az 1939. évi jéghoki világbajnokságot, amelyet eredetileg Svédországban akartak megtartani, a nemzetközi szövetség elhatározása és a svédekkel történt megegyezés alapján Svájcban tartják meg. Valószínűleg Sankt Moritz lesz a jéghoki világbajnoki torna színhelye.

Az amerikaiak biztosra veszik, hogy Joe Louis ökölvívó világbajnok szeptemberben Braddock ellen is megvédi világbajnoki címét. Már keresik is — következő ellenfelet. A legkomolyabb formában felmerült az a terv, hogy a finn Bärlundot állítják szembe Louis-szal a nehézsúlyú ökölvívóvilágbajnokságért. Bärlund amerikai sikere után hazautazott és most Finnországban üdül. — Ha lehet, természetesen kiállók Louis ellen — nyilatkozott. Bärlund eddigi legnagyobb eredményét márciusban érte el: Buddy Baert (nem Maxot) k. o.-val győzte le. A finn most 25 éves.

250.000 dollár haszonnal járt a Louis-Schmeling mérkőzés (tisztá haszonnal, tehát az ökölvívók már megkapták a pénzüket). Ez a legnagyobb bevétel, amelyet profi mérkőzésen az utóbbi években értek.

Belgrádi jelentés szerint a testnevelésiügyi minisztérium fontos lépésre szánta el magát. Egy régebbi rendelet ugyanis a jugoszláv sportolók külföldi szereplését meglehetősen korlátozta. Nevezetesen: a rendelkezés tiltja, hogy bármilyen jugoszláv sportegylet a külföldi és belgrádi jogutódok reklámközleményeket közölhessen. Így a külföld nem nagyon értesülhetett az ottani sportolók képességeiről. Ezt a hibát akarja kiküszöbölni a minisztérium azzal, hogy a nagyobb külföldi városokban ugynevezett sportkonzulátusokat létesít. Ezeknek lesz a feladata, hogy a jugoszláv csapatok és egyesül sportolók képességeit és a róluk szóló érdekeségeket a propaganda céljaira bocsássák. A rendelkezés a konzulátusok működéséről úgy szól, hogy a propagandának nem szabad a megengedett mértéken túlmenni, nehogy a külföld esetleg túlzott várakozást tanúsítson. A sportkonzulátusok a külképviseletekkel összhangban fognak működni. Mindenütt sporttársak lesznek, felhivatalos megbízatással. Az attasék csak a minisztérium utján rendelkezésükre bocsátott anyagot használhatják fel.

A nagy Big Bill, W. T. Tilden, a többszörös wimbledoni teniszbajnok és rangelső jelenleg az angliai Southportban folyó hivatalos versenyen vesz részt — mérskelt sikerrel. Mégis feltűnt kelt a világnak hajdan a legjobb versenyjátékosa azzal, hogy — puhakalappal játszik. Szabályos szürke ucai kalap „feszi” jól ismert hosszukás fején, a nézők élénk derültségére. Amikor Big Bill megkérdezték, hogy miért versenyez kalappal, kijelentette, hogy fájnak a feje. — Öregszem — mondotta Tilden az újságíróknak — nagyon érzékeny lett a fejem, vigyáznom kell. Tilden rosszul vigyázhatott a fejére, mert egykori tudásából bizony nagyon keveset őrzött meg...

RAPID DE LUXE
RUGANYS BOROTVAPENGÉVEL
KÖNYVEN ÉS FAJDALOMNÉLKÜL
BOROTVALKOZIK

Depozitar: Marquies & Co. Bucuresti, str. Carol

Kiáb

Parisnak ne sáketnek Beet a kihált szivfi szereimék szer Koldusnak ne békét ne aján a sarlok szik kiába szólnál Embernek em hiába szólnál már réges ré száz meddó Hadd járjon a Teremtés to hadj égen és s erre van r Tanfalus kinj ninc roá vig a szitkok sirt nem hatol át Lotyónak ne koshedt szivé a végzettől, ha ki is állsz Lázadj, ha tu nem lázad ve mivel a tunya a jóságok n Ha birod, vid s tódd le, ha az égi mezők ragyognak m folyók akkor zúg a tengere ének a szivel s uom ének i Mert, ami vol s ami volt — átok és vigas mely betölti a Vonzás s tasz tasztis, vagy a bojtortjánt n és bölcsnek a

— Időjárás lógiai intézet vetkező időjá nyomás, többny roztalan irány csapadék, hely fővárosban 33

— Tizeneg be Constanța közegészségüg ló és mulató ban. A miniszr szágban, de f goru ellenörze vendégloket.

— Nagysz Romanaji me Nagyszabásu romanaji meg igazgatási v ügyigazgató h most terjeszt megye volt v lentés többek nel Veleanu nök és Tugu építésére utal hid nincs se vettek fel a nek gátakkal kezdek a mu begyült adat nek 15 millió kiküldöttek mariákon fo ben több leta

Pár utar érke A hölgy szenek, ször szül mos W CLUJ, C

HIREK

Kiábrándult ének

Paraszának ne dicserd a barányt,
süketnek Beethoven zenéjét,
a kibílt szívi bölcsnek
szerelemk szenedélyét.
Koldusnak ne dicserd a pompát,
békét ne ajánlj haragnak,
a sarfok szikrázó telérét
hiába szólnál a napnak.
Embernek emberiségéről
hiába szólnál fennen:
már réges régen elveszett
száz meddő küzdelemben.
Hadd járjon ősi útjain
a Teremtés torzult kedve,
hadd égjen tiszokké, mi ég
s égve van rendelve.
Tanakus kinja ősi kin,
mics róv vig megváltás,
a szitkok sűrű ösködén
nem hatol át az áldás.
Lotyának ne beszélj érelyről,
koskedt szívének könnyéről,
a végzettől, meg nem szabadulsz,
ha ki is álsz a körből.
Lázd, ha tudsz, de tudni kell,
nem lázd veled a balga,
mivel a tunya álmokon
a jóságának nincs hatalma.
Ha bírod, vidd a terhedet
s add le, ha nem bírod,
az égi mezőkön akkor is
ragyognak mind a titkok,
folyók akkor is futnak és
zúg a tengerek árja,
égnék a szívek lángjai
s nem égnék hiába.
Mert, ami volt, örökké lesz
s ami volt — az átok,
átok és vigasz és malaszt,
mely betölti a világot.
Vonzás s tasztítás örvénye zúg,
tasztít, vagy vonz — ez sorsod,
a bojtortjánt ne nevelj virágnak
és bölcsnek a bolondot.

SALAMON LÁSZLO

— Időjárásjelentés. A bucaresti meteorológiai intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: Emelkedő légnyomás, többnyire derült égbolt, enyhe határozatlan irányú légáramlás, helyi jellegű csapadék, helyenként zivatarok. Ma délelőtt a fővárosban 33 fokot mértek.

— Tízennegy vendéglőt és szállodát zártak be Constanța-ban. Bucarestből jelentik: A közegészségügyi közeg 14 vendéglőt, szállodát és mulatóhelyet zártak be Constanța-ban. A minisztérium rendelkezése az egész országban, de főleg a gyógyfürdőhelyeken szigorú ellenőrzésnek vetik alá a szállodákat és vendéglőket.

— Nagyszabású vizsgálásokra jöttek rá Romániai megyében. Bucarestből jelentik: Nagyszabású vizsgálásokat lepleztek le a romániai megyei prefekturán. Miloteanu közlegazgatási vezérfelügyelő és Stetcu pénzügyigazgató heteken át tartó vizsgálat után most terjesztették be jelentésüket, mely a megye volt vezetőségére igen lesújtó. A jelentés többek között megállapítja, hogy Ionel Veleanu volt megyefőnök, Rusu főmérnök és Tugui főszámvevő a dabuleni híd építésére utalt összegeket elcsúszasztották, a híd nincs sehhol. Ezenkívül többmillió lejt vettek fel a Duna partján levő árterületeknek gátakkal való ellátására s hozzá sem kezdtek a munkához. A vizsgálat során egybegyűlt adatok tanúsága szerint, a megyének 15 millió lejt kárt okoztak. A központi kiküldötték most a caracali és corabiai primariákon folytatják a vizsgálatot. Az ügyben több letartóztatás várható.

**Párizsi tanulmány-
utamról haza-
érkeztem!**
A hölgyek saját érdekükben cselekedjenek, ha eszénélőtli áron

**szőrme-
szükségeiteket
most szerzik be**

**Weisz Ernő
szücs**

CLUJ, Calea Regale Ferdinand No. 12.

Kiütések az arcon

Cadum kenőcs megszáritja a kiütéseket és eltünteti őket. Utánuk a bőr sima és egészséges marad. Felhívhatatlan a bőr minden viszketése és irritációja esetén. Sok szenvedésnek veheti elejét, ha Cadum kenőcsöt idejében használsz kiütés, pattanás, ótvár, rüh, bőrhámlejtés, argyag, csalánkiütés, sőt más seb és rovarcsípések ellen.

— Az uralkodó szentesítette a büntetőtanácsok felállítására vonatkozó törvényt. Bucarestből jelentik: Az uralkodó tegnap szentesítette a büntetőtanácsok felállítására vonatkozó törvényt.

— Egy bestiális ember rémtette Filipești községben. Bucarestből jelentik: Filipești községben (Covoilui megye) egy Vasile Vasile nevi egyén abban a feltevésben, hogy Avram Zupca nevi barátja ellopta ruháit, fához kötözte őt, harapofogóval kitépte haját, majd izzó vassal megcsütötte talpát. A bestiális ember még ezzel sem elégedett meg, hanem gombostűvel addig szurkálta a 17 éves Zupcat, amíg annak testét előntötte a vér. Amikor az áldozat elájult, felcsocolta és kitérte Zupca fogait. Vasilet letartóztatták.

— Letartóztatási végzést adtak ki egy cernăuți lelkész ellen. Bucarestből jelentik: Az ilfovi ügyészség a kultuszminisztérium átutárára kivizsgálta Vasile Ponici cernăuți lelkész ügyét, aki Colan püspök kultuszminiszter névállításának meghamisításával nagyobb összegeket vett fel templomépítési célokra. A lelkész ellen letartóztatási végzést adtak ki.

Két premier! Thalia Mozgó!
A francia filmgártás remeke!
Charles Mere regénye filmen:

A kísértés

Fősz: Marie Bell, Berval, Rollan

Kalózkod

A szezon legizgalmasabb kalandorfilmje Richard Talmadge-ál.

— A Bistrițabába fulladt egy szobrász. Băcău-ból jelentik: Vasile Grigoras Cuza Voda községbeli szobrász tegnap Dumitru nevi szobrász barátja társaságában elindult, hogy egy közelben levő templomban megkezdett munkáját folytassa. Utközben Grigoras fürdeni akart a Bistrițabában és a folyóba vetette magát. Az ár elkapta és Băcăuban holtan halaszták ki. Lehetséges az is, hogy öngyilkosságról van szó.

— Tarbut találkozó. Felkérjük azon osztálytársainkat, akik 1922—23. évben a negyedik gimn. osztályt végezték, hogy a 15 éves találkozóhoz 1938. július 31-én jelenjenek meg. Érdeklődni: Weisz Zoltán Cluj, Vladimirescu No. 6.

— Tul jól őrizte Párizs a királyi vendégeket. Londonból jelentik: A Daily Telegraph az angol királyi pár párizsi látogatásával kapcsolatban érdekes megjegyzést tesz az ünnepekköz. A lap szerint a párizsiaknak a csodálatosan sikerült rendezés ellen csupán egyetlen kifogásuk volt. Olyan gonosz elővigyázati intézkedéseket léptettek életbe VI. György király és Erzsébet királyné életének biztosítására, hogy akik az uccán álltak, jóformán nem is látták a királyi párt. Az erkölyök és tribünök közönsége felülről kifogástalanul élvezhette a bevonulást, de a kordont az uccákon olyan szorosan vonták és annyira hátra szoritották az embereket, hogy a sok százezer főnyi tömeg még azt sem látta, milyen egyenruhában van a király. Amikor a fejedelmi pár a diadalívhez hajtott — írja a Daily Telegraph — ismét olyan erős őrizet alatt állt, hogy a királyt a tömeg egyáltalán nem látta. A rengeteg motorbiciklista rendőr, a katonák sorfala és a második rendőrsorral egészen eltakarta az angol királyi kocsiját. Így történt, hogy amikor egyszerre csak megjelent egy autó, amelyben sikárlövő egyenruhás, tollas főveglő férfi ült, a közönség egyszerre lelkes éljenzésben tört ki, mert mindenki azt hitte, hogy az a király, holott a valóságban a beauforti herceg, VI. György király főlovászmestere ült a kocsiban.

— Emelkedett a bankjegyforgalom. Bucarestből jelentik: A Banca Nationala közölte 1938. évi első mérlegét, melyből kitűnik, hogy a forgalomba helyezett bankjegyek értéke 29 milliárd 300 millió lejre: 30 milliárd 100 millió lejre emelkedett. A kereskedelmi váltótárca végösszege 7 milliárd 100 millió lejt tesz ki, az előbbi mérlegben fel-tüntetett ötmilliárd 800 millió lej összeggel szemben.

— Világkörüli repülésre indul egy német repülő. Berlin. A washingtoni nagykövetség engedélyt kért az Egyesült Államok kormányától arra, hogy a berlini légügyi hatóságok egy repülőgépe Alaszkában leszállhasson. A kérdéses repülőgép világkörüli repülést fog végezni.

— A „nép ellenségének” deklarációját Kri-lenko volt szovjet ügyész. Varsóból jelentik: A legújabb jelentések szerint, Krienko volt szovjetország ügyész, akit még az év január-jában állásából elmozdított az igazságügyi népbizottság, most utódja, Visinszki ügyész a „nép ellenségének” jelentette ki. Krienko-t az ügyész Pasakaeisz és Seliapoveszte jogászokkal együtt szabotázssal vádolja.

— Megalakult a hirdetési tarifákat szabályozó bizottság. Bucarestből jelentik: A hirdetési tarifák szabályzatának kidolgozása végett az igazságügyminisztériumban külön bizottságot létesítettek. A hirdetési tarifát szabályozó bizottság a közeljövőben kezdi meg munkáját.

— Örökösödési adót fizet 615 apja után egy japán iparfejlesztő. Tokióból jelentik: Japán leggazdagabb és leghatalmasabb családja, a híres Mitsui dinasztia, amely Japán iparának több, mint negyedrészt valthatja a tulajdonának. A család jelenlegi feje, a fiatal Mitsui báró, most fizette ki örökösödési adója utolsó részét. Csekély 275 millió pengő után fizetett örökösödési adót a fiatal Mitsui báró, mert édesapja vagyonát a legszigorúbb számítások szerint is ennyire becsülték. A különös a dologban az, hogy Mitsui báró édesapja, aki után a halálzási adót fizette — életben van és a legjobb egészségnek örvendő. A Mitsui család azonban olyan hatalmas Japánban, hogy amikor belefáradt az óriási konszern vezetésébe, megengedték, hogy uralkodóhoz illoen „lemondjon”. Azóta az öreg ur mint „ez báró Mitsui” szerepel és fia szabályosan megfizette utána a halálzási illetéket és az örökösödési adót. Fogalmat alkothattunk magunknak a Mitsui család vagyonáról abból, hogy amikor a walesi herceg — a mostani windsori herceg — meglátogatta, a Mitsui palotához külön szárnyat építettek, hogy méltó keretek között ünnepelek meg a felőrási látogatást.

— Rövid közgazdasági hírek. Bucarestből jelentik: A pénzügyminisztérium úgy határozott, hogy az elintéztet kérvényeket nem fogják többé a kérvényező kezébe adni, hanem kiosztják végrehajtás végett az illetékes ügyosztályokhoz. Az intézkedés megszüntet számos anomáliát s egyuttal kizárja a közvetítőket. Kivételeit csak a nyilvánvalóan sürgős esetekben fognak tenni. — A dekrétum utján a szövetségi intézet rendelkezésére bocsájtott 400 millió lej összeget kizárólag a folyó évi buztatásra értékesítésére fogják fordítani. — A fővárosban sörhíány fenyeget, mert a vendéglősök, akiket a sör árának 15 százalékkal való leszállítására kötelezték, arra kérték a gyárosokat, járuljanak azok is hozzá a sör ilymértékű árleszállításához. A sörgyárosok egyelőre még nem határoztak. — Mint Londonból jelentik, a rendes heti minisztertanács szemlélet tartottak az angol-amerikai kereskedelmi tárgyalások utjánban felmerült nehézségek felett. — Varsói jelentés szerint szeptember 3-án nyílt meg Lwowban a 28-ik keleti nemzetközi vásár. A Lengyel kormány 75 százalékos meneti díjkezdvezményt nyújt a látogatóknak.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai osztálya vasárnap július 31-én a következő kirándulásokat rendezti:

Kamionnal üdültnyargók, illetve turisták részére Hidegszamos—Rekető—Dobrinra. Az üdültnyargók a Hidegszamos völgyében pompás keretben elterülő vidéken fürdőre kiválóan alkalmas víz mellett töltik a napot, míg a turisták megmásszák a Dobrin havast. A kirándulás résztvevői megtekinthetik a zsidó ifjusági szervezetek Hidegszamoson nemrég megnyitott táborozását is. Részvételi díj tagoknak 65, vendégeknek 71 lej. Indulás reggel 6 órakor a Haggibbor Otthon elöl. Jelentkezni az üzbeti órák alatt a Stadion sportruházban Calea Marechal Foch 1 szám alatt, míg este 6-tól 8-ig a Haggibbor Otthonban, Str. Stroseacu 7b, legkésőbb péntek estig lehet.

Gyalogkirándulás reggel 7 órai indulással Cluj környékére, fürdőre alkalmas hely egybekapcsolásával. Indulás a Haggibbor Otthon elöl.

**A Caransebes—
Teius-i Gyermek-
nyaralóban**
felvétetnek 4—14 éves gyermekek augusztusra, mérsékelt napi árak mellett. Információ: Timisoara: telefon 170, vagy Colonie de Copii Caransebes—Teius.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGÓ MUSORA:
Csütörtöktől kezdve világescemény: Nostalgia (A gárdatiszt szerelme) Puszkina örökbecsű regénye filmen. Főszerepben: Harry Baur, Jeanine Crispin. Rendezte: W. Tourjansky.

AZ URANIA MOZGÓ MUSORA:
Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Büntény a nyit tengeren. Izgalmas kalandorfilm, főszerepben: Lida Baarowa—Willy Birgel—Albrecht Schönhals.

A MUNKAS MOZGÓ MUSORA:
Hétfőn és a következő napokon 3, 5, 7 és 9 órakor megnyitó előadás. Az évad legnagyobb filmje: IUKRECIJA BORGIA. Monumentális rendezési történelmi dráma. Műsor előtt két Sily simphonia és Híradó. Helyárak: 10 és 12 plus 5 lej.

A ROYAL MOZGÓ MUSORA:
Hétfőtől: Altalános közkívánatra visszahozta az év legnagyobb zenés filmjét Jean Macdonald és Allan Jones legszebb filmje a Tarantella. Németül beszélő film. A film hosszúságára való tekintettel az előadások pontosan 3, 5.10, 7.20 és 9.30-kor kezdődnek.

A CAPITOL MOZGÓ MUSORA:
Hétfőtől: Minden idők legnagyobb filmje: Az esnapuri tigris. (A hindu siremlék I. része). Hangos változatban. 3 évig készült Indiában. Eredeti felvételek! Főszereplők: La Jana, Gustav Diessl, Hans Stüwe.

A THALIA MOZGÓ MUSORA:
Csütörtöktől! Két hatalmas premier!
I. A morfinista végnete. Charles Mere regénye, „A kísértés” filmen, a leghíresebb francia színészekkel: Marie Bell, Berval, Roll. II. A kalózkod. Mindvégig izgalmas kalandorfilm. Richard Talmadge a főszerepben. — Keddtől: Az édes anyaföld. Az idény szenzációja.

A SELECT MOZGÓ MUSORA:
Szerda, csütörtök, péntek, szombat: Mímóza Panzió. Jaques Feyder világhírű rendező legújabb filmje, főszerepben: Francoise Rosay—Paul Bernard.

AZ EDISON MOZGÓ MUSORA:
Hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Paradés világvárosi premier műsor: I. Stan és Bran a menyországba megy. Boris Karloff, a rejtelmek urának legújabb grandguignolja: A halál megbosszul. Borzalom, rettenés és szenzációk filmje. III—IV. Micky Maus és híradó.

— Megszületett Roosevelt nyolcadik unokája. Newyorkból jelentik: Roosevelt elnöknek unokája született. Mrs. Franklin D. Roosevelt, az államfő menyének, aki az elnök harmadik fiának a felesége, egészséges fiúgyermek született. Ez a nyolcadik unoka az elnök családjában. Az elnök menyje, mint ismeretes, Ethel Du Pont, a dugszagad amerikai municiógyáros család tagja. A Du Pont-család volt mindig Roosevelt politikájának legnagyobb ellensége.

MIGRENO-NERVOSIN
COCOȘEL
GÁSECKI
A FEJ-ÉS FOGFÁJÁST
NÁTHALAZT HÜLÉST
KEDVEN EREDETI COCOȘEL-POROKAT

UJ KELET Legújabb hírek

Németország vissza-utasítja a csehszlovák kisebbségi statutumot

(Első oldali cikkünk folytatása.)

szó főképpen Chamberlain béketervében. Halifax párizsi tárgyalásai is legnagyobb részét a gyarmati kérdés körül forognak. Ha tehát az angol miniszterelnök valamilyen formában eredményes megoldást tud találni ebben a kérdésben, úgy ahhoz már eleve megszerezte Párizs hozzájárulását. A Chamberlain-terv gyakorlati megvalósításának és nyilvánosságra hozatalának előfeltétele azonban számos más kérdésnek a rendezése. Elsősorban az angol-olasz egyezmény életbeléptetése, a francia-olasz viszony normalizálása a közép-európai és a spanyol kérdés mielőbbi megoldása.

Berlini jelentés szerint Wiedemann kapitány, Hitler szárnysegéde, rövidesen újból Londonba utazik, ahol fontos tárgyalásokat fog folytatni. Londoni útját lord Halifax közléseitől teszi függővé.

Lothien feltűnést keltső nyilatkozata

London, július 27. Lord Lothien, aki Chamberlain közvetlen környezetéhez tartozik, beszédet tartott, amelynek során többek között azt hangoztatta, hogy Németország és Anglia közeledése főfeltétele az európai béke fenntartásának. Ehhez azonban szükséges, hogy Németország jogai megértésre találjanak. Anglia és Franciaország szabad utat kell, hogy engedjen Németországnak a Dunavölgyében és a Baltikumban, amelyet különösen a létrehozandó kereskedelmi szerződésben nyilváníthatnak meg.

A cseh kérdéstről szólva, kijelentette lord Lothien, hogy Csehország kérdését svájci kantonális mintára kellene átszervezni, vagy pedig a szudétánemeknek csatlakozni kell a német birodalomhoz. A háború feletti döntés a Berlin-Róma és a Párizs-London tengelyek kezében van.

Berlini körök elvetik a prágai kisebbségi statutumot

Berlin, július 27. Német politikai körökben elutasítják a csehszlovák kormány által készített nemzetiségi statutumot, amelyeket nem tartanak kielégítőnek. Berlini vélemény szerint a statutum abban a formában, ahogyan annak alapelveit a Prager Tageblatt ismerteti, nem tartja szem előtt az etnikai csoportok tényleges igényeit és szükségleteit. A tervezet — mondják Berlinben — sajnálatos módon a kisebbségjogokról vallott liberális felfogás vonalán halad, mely az egyéneknek nyújt garanciákat, de nem elégti ki az etnikai csoportok kollektív jogait. Prágai jelentés szerint Benes elnök ma kihallgatáson fogadta Eisenlohr prágai német nagykövetet, aki holnap Hodzsa miniszterelnökénél jelenik meg kihallgatáson.

Angol vizsgáló-bizottság indul Spanyolországba

London, július 27. A kamara mai ülésén Butler külügyi államtitkár a következő részleteket közölte a polgári lakosság bombázása ügyében Spanyolországba küldendő vizsgálóbizottság illetéséről: a bizottságnak két angol polgár, egy tartalékos repülőbiztos és egy aktív tüzérbiztos tesz a tagja. A spanyol nemzeti kormány hozzájárult a bizottság kiküldetéséhez, de szeretné, ha a vizsgálat más atrocitások irányába is kiterjedne.

Nemák: Villamosági Zsebkönyv 158 lej, Nemák: Elektrotechnika 198 lej, Kaiser: Rádiótechnika 26 lej, Molnár: Elektrotechnikai Zsebkönyv 191 lej, Villamosági Zsebkönyv 1935 kötve 132 lej, Villamosági Zsebkönyv két kötetben 1936 231 lej, Villamosági Zsebkönyv 1937 fűzve 115 lej, kötve 148 lej, stb. Lepagená Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

Antiszemita intézkedéseket fog elhatározni a fasiszta nagytanács?

A fajvédelmi kampánnyal hozzák összefüggésbe a fasiszta nagytanácsnak az összehívását

RÓMA, július 27. A fasiszta nagytanácsnak október elsőjére történt összehívását a fajvédelmi kampánnyal hozzák összefüggésbe. Bár nem lehet előre tudni, miről fog tárgyalni a tanács, római körökben azonban tudni vélik, hogy erőly intézkedéseket fog elhatározni az idegenek és főleg a zsidók ellen. Ezek az intézkedések nem idültözésre irányulnak, hanem főleg arra, hogy a zsidókat és az idegeneket megfosszák a jövőben annak lehetőségétől, hogy közhivatalokat töltsenek be.

A köztársasági csapatok több helyen áttörték a nemzetiek frontját

Salamancai jelentés is beismeri a köztársaságiak előnyomulását, de a nemzetiek felütközéséről szóló hírekkel ellensúlyozza azt

Barcelona, július 27. Az Ebro folyótól délre inult nagy köztársasági támadás eddigi eredményeképpen a barcelonai kormány csapatai tizenegy helyen, százötven kilométer hosszúságban átkeltek az Ebro folyón. A nemzetiek éberségét kijátszva, a legnagyobb csendben vertek hidakat a folyón s támadásuk annyira meglepetésszerű volt, hogy a nemzetiek mintegy fél-ezer katonáját álmukban ejtették foglyul. A kormány hivatalos közleményét a Havas megerősíti. Barcelona-i jelentés szerint a kormánycsapatok előnyomultak Marjuimeza Amposta körzetében, elfoglalták a Maella-Faga utkereszteződést, az Esco hegyet, a Chercon, Las Perlas és Mungron magaslatokat, valamint Asco és Corbera falvakat. Más kormányerők elfoglalták Riberoja, Flix, Beninaset, Mirabet és Moradfebro községeket. A foglyok száma meghaladja a háromezretet.

A nemzetiek hivatalos közleménye a következőket jelenti: A nemzeti erők tegnap folytatták offenzívájukat az Ebro völgyében. Egy köztársasági ezredet, mely

nek sikerült átkelnie az Ebron, annak a tengerbe torkálása közelében, elválták a többi kormányerőktől és teljesen megsemmisítették. 400 halottjuk van a kormánycsapatoknak, 350 emberük fogságba esett. Az Ebro és a Cinca összefolyásánál nemzeti területre hatolt köztársasági erők sikertelenül csapdába ejteni. Miután a hidakat elválták mögöttük, a nemzetiek bekerítették az ellenséget és elválták visszavonulásukat. Az estramadurrai fronton folytatták a meghódított területek tisztogatását, 350 emberük fogságba esett. A lakosság körében lelkes hangulat uralkodik. A városokban és falvakban helyreáll a normális élet. A nemzetiek légierei tegnap meglepték a kormány csapatösszevonásait és több ezer halottra tehető veszteségeket okoztak nekik.

Madrid, július 27. Ma délben riadót fújtak, ellenséges repülők közeledtét jelezve. A riadókézbesítés csak tíz percet tartott, mert a légielhárító utagek visszavonulásra kényszerítették az ellenséges repülőket.

Uránia Mozgó

CSÜTÖRTÖKI KEZDETTTEL

Büntény a nyílt tengeren

izgalmas kalandorfilm. Főszerepekben:

Willy Birgel, Albrecht Schönhals, Lida Baarowa

A kereskedelem és ipar új szabályozását vette tervbe a nemzetgazdasági minisztérium

Az országban ősidők óta élő elemeket fogják előnyben részesíteni

Bucuresti, július 27. Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter közgazdasági intézkedései során, most a kereskedelem új szabályozását vette programjába. Az új intézkedések a nemzeti elemek a kereskedelmi előnyösebb és harmonikusabb elhelyezkedését célozzák.

Szakértőkből és jogászokból álló bizottságot nevezett ki a miniszter, melynek feladata a kereskedők és iparosok szakmai szabályozásának kidolgozása. Új képesítési feltételek meghatározásáról van szó, amelyekkel a két osztály szelektációját fogják fokozott mértékben végrehajtani, valamint pótolni fogják mindazon törvényhozási hiányokat, amelyek a kereskedelem és ipar fejlődésére eddig károsan hatottak. Mindezen kérdések egyébként a Kereskedelmi és Iparkamarák ülésének közgyűlésén is szerepeltek a napirenden, ugyancsak más szakmai testületek is foglalkoztak vele összejövetelek alkalmával. Forgalomban vannak már bizonyos tervezetek is, amelyek azonban nem nyerték el az összes illetékesek beleegyezését. A gyakorlatban azonban az egyes Kereskedelmi kamarák már életbe léptettek megszigorító intézkedéseket, különösképpen a kereskedelmi cégek, részvénytársaságok bejegyzése terén,

valamint az idegen érdekeltségek működését és a szakmai munkaengedélyek kiadását illetően. A munkügyi minisztérium a maga részéről szintén hozzájárult a fentebbi célhoz s ennek eredményeként naponta jelennek meg a lapokban hosszú névjegyzékek azon idegen állampolgárokról, akiknek további itt tartózkodását a minisztérium megtagadta.

A nemzetgazdasági minisztérium véleménye szerint ezek a szörványos intézkedések nem kielégítők a egységesítésre szorulóknak. Biztos híradások szólnak arról, hogy a nemzetgazdasági minisztériumban jelenleg a kérdések sürgős megoldását roppant fontosnak tartják s komoly előkészületeket tettek azoknak megvalósítására a minisztérium különféle osztályain. A szakértők által tartott tanácskozások meg is alapították már a tendő intézkedések alapelveit.

Az új törvényhozás meg fogja változtatni a cégekről szóló törvényt, oly formán, hogy a kellő komolyságot nem képviselő elemek számára lehetetlenné fogja tenni a kereskedelmi cég alapítását.

A végjegykről szóló törvény is változtatásra kerül, a kereskedelmi tulajdon hathatósabb védelmét célozva. Végül a kereskedelemnek és iparnak nemzetibbe tételeit fog-

MINDEN PENGEMINŐSÉG FELETT

CROMOREX

ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET: KLEIN IGNÁZ CLUJ. STR. MAIORESCU 93

ják megvalósítani. Laphíradások tudni vélik, hogy ez oly formában fog történni, amely az országban ősidők óta létező elemek határozott előnybelhelyezését fogja elérni, illetve azokat, akik kétségtelenül igazolni tudják az állampolgárságra való jogosultságuk teljesét.

Nem lehet még előre látni, mikor kerülnek a fenti elvek gyakorlati megvalósításra, mindenesetre a nyári szünet sem fogja akadályát képezni annak, hogy a minisztérium már a kora őszi hónapokban konkrét javaslatokkal ne rendelkezzen. Valószínű, hogy ezt megelőzően a Kereskedelmi és Iparkamarák uniójának közgyűlése elé kerül a kérdés, amely élenként foglalkoztatja az ország összes kereskedelmi és ipari köreit.

A japán-angol közeledés feltételei

Tokió, július 27. A japán kormány angolbarát kijelentéseire a tokiói angol követi kormány nevében kijelentette, hogy Anglia hajlandó tudomásul venni Japán baráti közeledését azzal a feltétellel, ha a japán kormány visszahívja az angol alattvalók kínai veszteségeit. Így többek között egyedül Sanghajban 80 millió font kárunk volt az ott lakó angol állampolgároknak.

Ujilenyomatossági igazolványok Németországban

Berlin, július 27. A birodalmi kormány új törvényt akar életbeléptetni, amely olyan rendőrigazolványok beszerzését írja elő a 16. éven felüli német polgároknak, amelyekben a fényképen kívül az illető ujilenyomata is szerepelne.

London számokban

A londoni városi tanács vastag kötetben adta ki a város népességére és életére vonatkozó statisztikai adatokat. Ezek szerint Londonnak jelenleg 8,233,942 lakosa van, naponta átlag 120-an kötnek házasságot benne, egy évben átlag 56,000 a szülések és 51,000 a halálozások száma, 17,000 ember részegszik meg annyira, hogy magára vonja a rendőrség figyelmét. London utcáinak hosszúsága összesen 2325 mérföld, vagyis körülbelül annyira, mint a távolság London és Ujfundland között. Naponta átlag csak 3 óráig és 12 percig látják a londoniak a napot; az esős napok száma évente 187, a ködös napoké 42.

FRATEERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 18-60.

EPON DEI IMPREMATI

Taxa postala...
18. Telefon: 18-
Havonta 110,
évre 600, egész
évtelre: Havonta
12,000, egész
évtelre: 120,000
„UJ KELET“
hónati zsidóság
ja. Cikkeknek ut
forrás megjelölés

Revízió

Tizenöt ezren Olaszországot és zsidókkal. Lehet nyé a fasiszta püta azt, hogy még jobban élte mozarata országát szág volt az egy Európából elűzött ket szinte korlátemeire és nem zsidó diák kapta honosságát.

Mussolini, illet jóval Hitler urától a zsidókat. Igen, sok német és munkavállaló zsidm egyáltalában lyásolni a zavar

A kétféle fas tanusított kétfélekben az a szmánilta, amely lemez. Mussolini nyugati eszméit nagyra és ma is gon tudják az gyarázni.

Nem is indokt mi egyéb, mint közeledés, ami zeti. Amióta N táral vannak M szággal, azóta zsidóörvények.

Olaszország, ura, gyors tempó amit eddig elmt Olaszország, hog mi hivatal visel nek valószínűleg váló fajtörvénye Lassan-lassan vizü alá a zsid az egyetemes z saját kérdését?

Náci kéz „Bäderzeitung“ vákiai német la internationale J akarja beszélni jutott egy kört németországi z ságához.

A német zsid ezen felhívású lág zsidóságát nek káros voltá minizmus a né talmi pozícióját kéri a külföldi a hadjárattól N A német lap dicseri a német a külföldi német kértében ciszzen gket, sőt azt is ler Adolfnak es sagesebbé és e és sok német intézkedések el ler Adolftot.”

Nem ez az e sajtó és a külf ságos megoldás zsidóüldözéseket jellegű. Berlin helyeznek arra szinben tintess elkövetett rémt lmben, ha külf tekintenek min ben történt. A hatóan nem a né mindözért a né nagy tömegéve körlevelek és c gial igazolást